

Buizerd *Buteo buteo* broedt met succes op kas

Rien Weststrate

Als fervent vogelaar en lid van de Vogelwerkgroep De Bevelanden publiceerde ik in *De Takkeling* 26 (2018) over een unieke broedpoging van een paartje Buizerds op een kas in de polders van Rilland. Helaas mislukte dit broedsel in de eifase door werkzaamheden in de kas. In genoemd artikel schreef ik dat het paar zeker kans van slagen gehad zou hebben mits er geen verstoring tijdens de broedperiode of zware regenval zou zijn geweest. Na deze mislukking ging ik er vanuit dat dit verhaal geen vervolg zou krijgen. Echter, deze Buizerds gaven de moed niet op!

Locatie

Voor een uitgebreide beschrijving van het gebied verwijs ik naar het vorige artikel. De kassen liggen in de Zimmermanpolder behorend bij de gemeente Reimerswaal in de Hals van Zuid-Beveland. De kassen staan geschakeld en zijn in gebruik bij een veredelingsbedrijf. Het nest ligt ongeveer 300 meter van de openbare weg.

Foto 1. Positie van het buizerdnest op een kassencomplex in de Zimmermanpolder, Zuid-Beveland, 18 maart 2019 (Foto: Rien Weststrate). *Buizard nest on greenhouse in Zuid-Beveland, 18 March 2019.*

Beschrijving broedgeval

De Buizerds hadden exact dezelfde plek gekozen als in 2018, in de goot tussen twee geschakelde kassen (Foto 1). Het nest uit het voorafgaande jaar was verwijderd. Op 4 maart constateerde Rinus Sinke dat er weer sprake was van nestbouw. Op zondag 10 maart werd het nest tijdens een zware storm uit de goot geblazen! Niet getreurd bouwden ze opnieuw een nest en op 16 april zag ik door mijn kijker dat de Buizerd op het nest zat.

Maandag 29 april waren beide ouders aanwezig. Ze waren duidelijk aan het broeden. Op maandag 13 mei zat de Buizerd nog vast op het nest. Tijdens mijn fietsronde op 20 mei zag ik een van de Buizerds biddend boven de polderdijk hangen. Voor mij een indicatie dat er mogelijk jongen waren. Die avond bezocht ik het nest (3.7 m hoog) en zag ik drie jonge Buizerds in het nest met een aangevreten postduif erbij (Foto 2). Ik schatte ze ongeveer een week oud. Ik noteerde op de nestkaart: "Gelukt! Uniek in Nederland."

Foto 2. Drie buizerdpullen in het nest op de kassen in de Zimmermanpolder, 20 mei 2019 (Foto: Rien Weststrate). *Three Buzzard chicks on the greenhouse nest in Zuid-Beveland, 20 May 2019.*

Helaas was de oudervreugde van korte duur! Het mannetje vloog op 22 mei een openstaande kas binnen en dat werd helaas zijn dood! Mogelijk was de vogel geschrokken of heeft hij gedacht dat er een doorgaande route was. Glas is tenslotte voor vogels een onbevattelijke materie. De vogel werd gevonden door een werknemer en op advies van Henk Castelijns (coördinator roofvogelonderzoek Zeeland) gewogen. Op basis van het gewicht (747 gram) concludeerden we dat het een mannetje betrof (gewicht adulte man gemiddeld 790 gram, www.roofvogels-hw.nl). De jongen waren

op dat moment omgerekend ongeveer 13 dagen oud. De weersomstandigheden waren gunstig en het vrouwtje bleek in staat om de jongen op te voeden. Twee polderbewoners brachten regelmatig een verkeersslachtoffer in de buurt van het nest. Het vrouwtje heeft daar kennelijk gebruik van gemaakt. Op 17 juni bekeek ik het nest met de kijker en zag ik drie prachtige jongen in het nest staan (Foto 3). Op de nestkaart noteerde ik: "binnen een week vliegen ze uit". Tijdens mijn fietsronde op 20 juni zag ik het laatste jong op het nest bezig met vlieg oefeningen. Vanaf nu waren het takkelingen of moest ik ze glazelingen noemen? Wie het weet, mag het zeggen.

Foto 3. Drie bijna vliegvlugge jongen in het nest op de kassen in de Zimmermanpolder, 17 juni 2019 (Foto: Rien Weststrate). *Three Buzzards near fledging on the greenhouse nest, 17 June 2019.*

Discussie

Na de mislukking van de broedpoging op een kas 2018 had ik geen herhaling van zetten verwacht in 2019. Maar de verstoringen in 2018 hebben het buizerdpaar niet ontmoedigd. Kennelijk wilde dit stel, dat voorheen in de populieren op de polderdijk ter plaatse nestelde, graag in de kern van dit gebied broeden. Alternatieve broedplaatsen zijn er vrijwel niet. Ook de zware storm op 10 maart 2019 in de nestbouwfase was geen belemmering voor hervestiging op de kas. Voor zover ik kon nagaan waren er tijdens de eileg/broedfase geen menselijke activiteiten in de kas en ook stortbuien bleven uit. Factoren die vorig jaar voor mislukking zorgden, speelden nu dus geen rol. De dood van het mannetje op 22 mei, met jongen van omgerekend 13 dagen oud, had echter een forse aanslag op dit broedsel kunnen betekenen. Jongen

worden gewoonlijk de eerste acht dagen constant door het vrouwtje bebroed; daarna wordt bebroeding van de kuikens geleidelijk afgebouwd (Bijlsma 1997). Kortom, op dag 13 hoefden de jongen niet meer voortdurend warm gehouden te worden. Maar kon het vrouwtje Buizerd op eigen kracht deze drie jongen met succes grootbrengen? Gewoonlijk voedert zij de door de man aangevoerde prooien aan de jongen. Pas na vier weken kunnen de jongen zelf de prooien scheuren en gaat het vrouwtje meehelpen met jagen (Bijlsma 1993). In dit geval moest ze dus al na twee weken gaan jagen, terwijl ze tegelijkertijd de jongen moest verzorgen! Dat is geen makkelijke opgave. Het vrouwtje werd echter geholpen door twee polderbewoners die haar bijvoerden met verkeersslachtoffers en geschoten duiven. Bij navraag bleek het te gaan om hazen, konijnen en duiven die in de buurt van het nest werden uitgelegd. Grote prooien dus! Een keer is prooivangst van een wezel vastgesteld.

Het gunstige weer en een goede voedselsituatie ter plaatse zullen zeker hebben meegewerkt aan het welslagen van dit broedsel. Op het glas van de kassen is weinig houvast en uitstapjes zullen vooral door de goot zijn gemaakt. Als de takkelingen op de grond zouden zijn gekomen, hadden ze een kans gelopen te worden gepredeerd. Maar dat is niet gebeurd.

De vraag is nu: zullen de grootgebrachte jongen zelf ook voor een afwijkende nestplaats kiezen in hun latere leven? Ik vermoed dat ze bij het vinden van een partner die een boomnestachtergrond heeft toch de voorkeur blijven houden voor een boomnest. En een andere vraag: wat gaat het adulte vrouwtje doen? Blijft zij trouw aan de kas als broedplaats en schaakt ze een man die daar ook wil nestelen? De toekomst zal het mogelijk uitwijzen. Wie weet komt er in 2020 een derde artikel!

Dank

Dank aan de twee medewerkers van het zaadveredelingsbedrijf, C. de G. en P.H. Zij hebben de Buizerd en de drie jongen er doorheen geholpen en ze verschaften mij feiten en foto's. Tevens dank aan Rinus Sinke die aanvullende waarnemingen aan mij doorgaf. Henk Castelijns wil ik bedanken voor zijn raadgevingen aan C.de G. na de dood van het mannetje. Rob Bijlsma wil ik weer dankzeggen voor het geven van nadere informatie.

Summary

Weststrate R. 2019. Another breeding case of Buzzard *Buteo buteo* on a greenhouse. De Takkeling 27: 262-266.

After a breeding attempt on a greenhouse in 2018 had failed, a Buzzard pair again nested on a greenhouse in 2019. Although the previous nest had been removed, the pair built a new nest in exactly the same site in the gutter of two coupled greenhouses (height 3.7 m), even after the first attempt in early March had failed when gale-force winds had swept the nest away. At the time, no activities of man were recorded in the greenhouses. The pair produced three eggs (estimated start of laying 1-2 April), which hatched around 8 May. When the chicks were some 13 days old, the male of the pair (sexed on the basis of body mass, i.e. 747 g) fatally crashed inside one of the

greenhouses. Despite the loss of her mate, the female successfully raised three chicks by herself, facilitated to some extent by local people who provided carrion in the form of road casualties (hares, rabbits, pigeons). The last brancher was recorded on 20 June. It is thought that scarcity of trees may have induced this pair to occupy an aberrant nesting site.

Literatuur

- Bijlsma R.G. 1993. Ecologische atlas van de Nederlandse roofvogels. Schuyt & Co., Haarlem.
Bijlsma R.G. 1997. Handleiding veldonderzoek Roofvogels. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
Weststrate R. 2018. Buizerd *Buteo buteo* broedt op kas. De Takkeling 26: 222-226.

Adres: Mairestraat 10, 4411 CB Rilland, m.weststrate@kliksafe.nl

Volwassen Buizerd, donkere morf (Schilderij: Jan Brinkgreve). *Dark morph adult Buzzard.*